

C: Benim Yolculuğum

Hepatit C ve demografi

Hepatit C tedavi seçenekleri ve hastalığın ilerlemesi demografik özelliklerinize bağlı olarak değişebilir. Bu özelliklere cinsiyetiniz, ırkınız/etnik kökeniz, yaşadığınız yer, yaşıınız ve enfeksiyon kaptdığınız zaman dahildir. Bu bilgi formu, bu unsurlar hakkında detaylı bilgi içerir. Bunların teşhisinizle ve tedavinizle ne şekilde ilişkili olduğunu doktorunuzla bir sonraki görüşmenizle konuşmak faydalı olabilir.

Yaş / enfeksiyon süresi

Hepatit C'nin siroza ilerlemesi ilk enfeksiyon teşhisinden itibaren geçen yıllar içinde görece yavaştır. Çoğu durumda hastalığın oluşmasından sonra ciddi komplikasyonların gelişimi 20 yıldan uzun bir süre alabilir.¹ Enfeksiyon süresinin siroz ve karaciğer kanserine yakalanma riskinde en büyük faktör olduğu görülmüştür.² Kişi hepatit C enfeksiyonuna ne kadar uzun süre sahip olursa siroz gibi komplikasyonların gelişme riski de o kadar büyük olmaktadır.²

Araştırmalar 40 yaş üzeri insanların fibröze daha hızlı bir şekilde yakalandığını gösteriyor.³ İlerlemede bu hızlanmanın sebebi karaciğerde azalan kan akışı ve bağışıklık düzeylerinin insanlar yaşlandıkça düşmesidir. 40 yaş üzeri herkesin uzun yıllar hepatit C ile yaşıyor olsunlar ya da olmasınlar eğer enfeksiyon ileri yaşlarda alındıysa fibröze ve bunun sonucunda siroza yakalanma yatkınlığının daha hızlı olduğunu hatırlamak önemlidir.^{3,4}

Doktorunuzu tekrar gördüğünüzde yaşıınız, enfeksiyona sahip olduğunuz süre ve hastalığın ilerlemesi unsurlarının tedavinizin zamanlaması üzerindeki etkilerini konuşmak faydalı olabilir.

Cinsiyet

Erkekler ve kadınlar hepatit C enfeksiyonuna farklı tepki verirler ve cinsiyet, hastalık ilerlemesi ve tedaviye yanıt gözlenirken değerlendirilmesi gereken bir unsurdur. Kadınların hepatit C virüsünü akut fazda (erken dönem) temizleme ihtimalinin daha fazla olduğu belirtiliyor.^{5,6} Kadınların enfeksiyonun erken aşamasında neden daha olumlu yanıt verdiğini açıklamak için daha fazla araştırma yapılması gerekiyor.^{5,6}

Yaştan bağımsız olarak hastalığın ilerlemesi erkeklerde, kadınlara göre daha hızlı deneyimlenmektedir. Bu tepkinin sebebi fibrözün bazı yönlerini engelleyen kadın bedenindeki östrojen olabilir. Kadının östrojen düzeyleri menopoz sonrasında azaldığı için siroza doğru ilerleme hızlanmaya başlar.³

İrk / etnisite

Kişinin hepatit C tedavisinin başarısı üzerinde ırk/etnisite kökeninin etkisi, özellikle son yıllardaki yeni tedavi seçeneklerinin tanıtılması ile birlikte daha fazla araştırmayı gerektirmektedir. Ribavirin ve interferon gibi daha eski tedaviler ile araştırmalar başarı oranlarının Asyalı insanlarda Batılı araştırmalarda bildirilene göre çok daha yüksek olduğunu gösteriyor.⁷ Ayrıca Afrikalı Amerikalılarda bildirilen iyileşme oranları Hispanik ve Kafkas Amerikalılara göre daha düşüktür.⁷

C: Benim Yolculuğum

Hepatit C ve demografi

İkamet edilen Ülke

Hepatit C belirli genotipleri ve alt-türleri, dünyada belirli yerlerde diğerlerine göre çok daha sık görülmektedir.⁸ Bunun sebebinin virüsün birkaç bin yıllık bir sürede gelişmesi olduğu düşünülüyor ki bu da mevcut küresel genotip ve alt-tür biçimlerine bir açıklama getirmektedir. Örneğin 1-3 genotipleri tüm dünyada görülmektedir, bununla birlikte genotip 4 daha çok Mısır'da, Orta Doğu'da ve Orta Afrika'da yoğundur.⁹ 1a ve 1b türleri en yaygın olanlardır ve küresel hepatit C enfeksiyonlarının %60'tan fazlasını oluştururlar.⁹

Genotiplerin küresel dağılımı hastalar için tedavi seçenekleri üzerinde önemli etkilere sahiptir, çünkü tedavilerin etkinliği ve süresi genotipler arasında farklılık gösterir.¹⁰

Yaygın hepatit C genotipleri ve dünya genelinde nerede bulunduklarına ilişkin bazı örnekler:⁸

HIV ile Koenfeksiyon

Hepatit C ve HIV enfeksiyonunun aynı anda olması mümkündür çünkü aktarım yolları ortaktır.¹¹ Küresel olarak hepatit C virüsüne yakalanmış 180 milyon insandan yaklaşık olarak %2,8'inde hepatit C ile HIV koenfeksiyonu görülmektedir.¹² Bu iki virüs ile koenfekte olmuş kişilerde hastalığın hızlı ilerlemesine yatkınlık söz konusudur.¹¹ Doktorunuzu hepatit C enfeksiyonunuz üzerinde etkisi olabilecek HIV gibi diğer sağlık durumları hakkında bilgilendirmek önemlidir.

Univ. Prof. Dr. Markus Peck-Radosavljevic, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı, Dept. of Gastroenterology & Hepatology, Medizinische Universität Wien.

- 1a** çoğunlukla Kuzey ve Güney Amerika'da bulunur; aynı zamanda Avustralya'da da yaygındır
- 1b** çoğunlukla Avrupa ve Asya'da bulunur
- 2a** Japonya ve Çin'deki en yaygın genotip 2'dir
- 2b** ABD ve Kuzey Avrupa'daki en yaygın genotip 2'dir
- 2c** Batı ve Güney Avrupa'daki en yaygın genotip 2'dir
- 3a** Avustralya'da ve Güney Asya'da oldukça sık rastlanır (vakaların %40'ı)
- 4a** Mısır'da oldukça sık rastlanır

- 4c** Orta Afrika'da oldukça sık rastlanır
- 5a** sadece Güney Afrika'da oldukça sık rastlanır
- 6a** Hong Kong, Makau ve Vietnam ile sınırlıdır
- 7a and 7b** Tayland'da yaygındır
- 8a, 8b ve 9a** Vietnam'da sık rastlanır
- 10a ve 11a** Endonezya'da bulunur

Kaynak: Hepatit İskoçya

¹ WHO. Hepatitis C. <http://www.who.int/csr/disease/hepatitis/whocdscsrlyo2003/en/index3.html> adresinde bulunabilir. Erişildi Ocak 2015

² Hepatitis Australia. 2013. Hepatit C Hastalık Kursu. <http://www.hepatitisaustralia.com/disease-course-of-hep-c/> adresinde bulunabilir. Erişildi Ocak 2015

³ Hepatitis C Trust. İlerlemeyi etkileyen unsurlar. http://www.hepctrust.org.uk/Hepatitis_C_Info/Stages%2Bof%2BHepatitis%2BC/Factors%2Bffecting%2Bprogression.html adresinde bulunabilir. Erişildi Ocak 2015

⁴ EASL 2014 EASL Clinical Practice Guidelines: Management of hepatitis C virus infection. *Journal of Hepatology*. 2014. 60: 392–420. http://www.easl.eu/assets/application/files/bdb06ff135c7ccb_file.pdf adresinde bulunabilir. Erişildi Ocak 2015

⁵ Grebely, J. ve diğerleri Kadın cinsiyetinin, viral genotipin ve IL28B genotipinin akut hepatit C virüs enfeksiyonunun eş zamanlı temizlenmesi üzerindeki etkileri. *Hepatoloji*. 2014. 59(1): 109–120. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/hep.26639/abstract;jsessionid=12E1A42F80035F0FCF1A3DF853CF9FDD.f04t02> adresinde bulunabilir

⁶ Rao, H.Y. ve diğerleri IL28B Genetik Değişkenler ve Cinsiyet, Hepatit C Virüsü Enfeksiyonu Eş Zamanlı Temizliği İle İlişkilidir (özet). *Viral Hepatit Bülteni*. 2012. 19(3):173–181. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/hep.26639/pdf> adresinde bulunabilir. Erişildi Ocak 2015

⁷ Chuang, W. & Yu, M. 2013. Hepatit C tedavisinin etkinliğini saptayan faktörleri sunar. *Gastroenteroloji Bülteni*. 48(1):22–30. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3698435/pdf/535_2012_Article_669.pdf adresinde bulunabilir. Erişildi Ocak 2015

⁸ Hepatit İskoçya. 'Genotipler Nelerdir'. <http://www.hepatitisaustralia.com/what-is-hepatitis-c/what-are-genotypes.aspx> adresinde bulunabilir. Erişildi Ocak 2015

⁹ Dünya Sağlık Örgütü. Hepatitis C. 2014. <http://www.who.int/csr/disease/hepatitis/whocdscsrlyo2003/en/index2.html#HCV> adresinde bulunabilir. Erişildi Ocak 2015

¹⁰ Gower, E. ve diğerleri Hepatit C virüsü enfeksiyonunun küresel epidemiyoloji ve genotip dağılımı. *Journal of Hepatology*. 2014. 61:S45–S57. [http://www.journal-of-hepatology.eu/article/S0168-8278\(14\)00526-1/pdf](http://www.journal-of-hepatology.eu/article/S0168-8278(14)00526-1/pdf) adresinde bulunabilir. Erişildi Ocak 2015

¹¹ Rotman Y. & Liang T. Coinfection with Hepatitis C Virus and Human Immunodeficiency Virus: Virological, Immunological, and Clinical Outcomes. *J Virol*. 2009; 83(15): 7366–7374. <http://jvi.asm.org/content/83/15/7366.full.pdf+html> adresinde bulunabilir. Erişildi Ocak 2015

¹² Lin, W. ve diğerleri. Pathogenesis of Accelerated Fibrosis in HIV/HCV Co-infection. *Bulaşıcı Hastalıklar Bülteni*. 2013. 1: S13–S18. http://jid.oxfordjournals.org/content/207/suppl_1/S13.full.pdf+html adresinde bulunabilir. Erişildi Ocak 2015